

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ДЕЯКІ ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧА

*Петров Є.Є., Іваницька Т.А., Козакевич О.Б., Треумова С.І.
Українська медична стоматологічна академія Україна*

Сучасні вимоги до проведення навчального процесу зумовили необхідність впровадження нових високотехнологічних методів у традиційне навчання. Дистанційна освіта вже міцно увійшла до нашого життя [1, 5]. Цьому сприяв бурхливий розвиток ІТ-технологій. Разом з тим, ця форма навчання ставить перед працівниками вищої школи, у тому числі й медичної, нові завдання і вимоги відповідності [3].

Сучасний викладач медичного вищого навчального закладу повинен мати високий рівень знань не лише в галузі своєї спеціалізації, але й у володінні сучасними інформаційними та новітніми мультимедійними нанотехнологіями, що допоможе йому у роботі зі здобувачами освіти при дистанційному навчанні. На викладача покладається велика відповідальність у керуванні навчальним процесом, у створенні високоякісного блоку навчально-методичного матеріалу, у допомозі студентам щодо створення індивідуального навчального плану. Він проводить заняття, онлайн-лекції, консультації, керує навчальними проектами [6]. Тому викладач повинен постійно підвищувати та удосконалювати свій рівень кваліфікації, у тому числі й щодо інформаційних технологій.

У результаті дистанційного навчання викладач постійно перебуває у взаємодії зі студентами: регулярно відбувається обмін «питання-відповідь» в режимі онлайн завдяки розвитку величезної світової мережі Інтернет. Це дозволяє оперативно аналізувати інформацію, яка надходить, зробити висновки та відповісти на неї у час, зручний для студентів, перебувати в курсі сучасних напрямків та змін у дисципліні, яка викладається.

Ми поділяємо думку, що медична освіта в силу своєї специфіки не може проводитися дистанційно, оскільки студенти медицини споконвічно, в усі часи отримували освіту у «ліжка хворого», і розвиток клінічного мислення, особливо перебуваючи у «епіцентрі подій», - важливіший елемент медичної освіти [4]. Проте, в світлі нинішньої ситуації в Україні і в світі в цілому, коли йде

розповсюдження COVID-19 і люди знаходяться в режимі самоізоляції й на карантині, дистанційне навчання має стати певною мірою «рятувальним кругом» для безперервної освіти. Та й заради справедливості слід відзначити, що для деяких неклінічних дисциплін це в цілому прийнятно, як і для здобувачів освіти, які мають першу базову медичну освіту, і підвищують свій професійний кваліфікаційний рівень.

У чому ж полягають переваги та недоліки дистанційного навчання в медицині? Найважливіші з них, на наш погляд, перераховані нижче.

Переваги дистанційної освіти в медицині:

1. Територіальна доступність;
2. Матеріальна можливість;
3. Гнучкість навчального процесу;
4. Розвиває самостійність, відповідальність та дисциплінованість;
5. Мобільність та безперервність навчання.

Недоліки дистанційної освіти:

1. Розробка та підготовка якісних навчально-методичних комплексів займає величезну кількість часу, фінансових витрат, технічних ІТ-ресурсів;
2. Рівень знань студентів дистанційної освіти все ж таки є нижчим ніж у тих, хто навчався очно;
3. Відсутність відпрацювання практичних навичок (на наш погляд, головний недолік);
4. Важко доступність до деяких баз даних (насамперед, іноземних);
5. Недостатнє використання активних методів навчання;
6. Регулярна потреба у комп'ютері та високошвидкісному Інтернеті.

Детально про переваги та недоліки методу дистанційної освіти можливо говорити багато. Нещодавно ми спробували також оцінити ефективність дистанційного навчання з точки зору здобувачів вищої медичної освіти [2], і результати в цілому узгоджуються з вище перерахованими позитивними та негативними рисами (принаймні тими, які може оцінити студент). Слід зазначити, що на нашій кафедрі (пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики-сімейної медицини) в освітньому процесі

найчастіше використовуються платформи Google Classroom, Moodle, Edmodo та програма Zoom, що в цілому показали свою надійність.

То ж яким ми уявляємо місце дистанційної освіти в медицині у майбутньому? На наш погляд, медична освіта переважно залишатиметься традиційно очним навчанням. Водночас, через те, що медицина стає все більш високотехнологічною галуззю, виникає необхідність взяття курсу в напрямку розширення дистанційної освіти. Дистанційний метод освіти дозволяє сьогодні створити систему безперервного навчання, обміну інформацією, мати доступ до новітніх наукових досягнень в медицині незалежно від місцеперебування людини, що відкриває великі перспективи також в майбутньому. І, як вже показує практика, він є практично безальтернативним в умовах самоізоляції і карантину через пандемію вірусу COVID-19 (а хто знає які інфекційні випробування «чекають» людство попереду?).

Ми переконані, що не лише доступність і якість підготовки медичних кадрів, але й безперервність навчання є запорукою високого професіоналізму, що досягається багато в чому завдяки сучасним інформаційним технологіям.

Література

1. Дівнич Т. Я. Дистанційна форма навчання у вищому навчальному закладі як одна із технологій організації навчального процесу [Електронний ресурс] / Т. Я. Дівнич//Вісник проблем біології і медицини. - 2015. - Вип. 1 (117). - С. 66-69. - Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/jpdf/Vpbm_2015113.pdf.

2. Іваницька Т.А. Оцінка ефективності дистанційного навчання з точки зору здобувачів вищої медичної освіти/Т.А. Іваницька, Н.В. Кузьменко, Є.Є. Петров, С.І. Треумова//Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю (Полтава, 25 березня 2021 року). - Полтава, 2021. - С. 108-111.

3. Кайданова Л.Г. Викладач у системі дистанційного навчання/Л.Г. Кайдалова//Проблеми інженерно-педагогічної освіти. - 2011. -№32-33. - С. 104-109.

4. Казаков Ю.М. Формування клінічного мислення майбутніх лікарів-найважливіша складова підготовки медичних кадрів / Ю.М. Казаков, Є.Є. Петров, З.О. Борисова, С.І. Треумова // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. - Полтава, 2015. - С. 104—105.

5. Кудрина Е.В. Современное общество и дистанционное обучение / Е.В. Кудрина // Психолого-педагогический журнал Гаудеамус. - 2010. - №16. - С. 5758.

6. Пугачев А.С. Дистанционное обучение-способ получения образования / А.С. Пугачев // Молодой ученый. - 2012. - №8. - С. 367-369.